

Наставно-нучном већу Филолошког факултета Универзитета у Београду

На седници Наставно-научног већа Филолошког факултета Универзитета у Београду одржаној 27. априла 2016. године одређена је Комисија за преглед и оцену докторске дисертације коју је мр Тања Рончевић предала под насловом „Молитва као жанр у српској књижевности XX века“. У Комисију су именовани: др Радивоје Микић, редовни професор Филолошког факултета у Београду (ментор); др Милан Алексић, доцент Филолошког факултета у Београду и др Милан Радуловић, научни саветник. Комисија има част да Већу Филолошког факултета поднесе следећи

ИЗВЕШТАЈ

I ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ

1. Датум и орган који је именовео Комисију:

27. 04. 2016. Наставно-научно веће Филолошког факултета Универзитета у Београду

2. Састав Комисије са знаком имена и презимена сваког члана, звања, назива уже научне области за коју је изабран у звање, датум избора у звање и назив факултета, установе у којој је члан Комисије изабран:

1. др Радивоје Микић, редовни професор, наука о књижевности, српска књижевност, 2005.

Катедра за српску књижевност са јужнословенским књижевностима, Филолошки факултет Универзитета у Београду, ментор;

2. др Милан Алексић, доцент, наука о књижевности, српска књижевност, 2014.

Катедра за српску књижевност са јужнословенским књижевностима, Филолошки факултет Универзитета у Београду, члан комисије;

3. др Милан Радуловић, научни саветник у пензији, 2013, наука о књижевности, српска књижевност, члан комисије:

II ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ

1. Име, име једног родитеља и презиме:

Тања, Милош, Рончевић

2. Датум рођења, општина и република:

16. 12. 1964, Нова Градишка, Хрватска

3. Датум одбране, место и наслов магистарске тезе:

2012, Филолошки факултет Универзитета у Београду, „Византија у делу Ивана В. Лалића“

3. Научна област из које је стечено звање магистра наука:

Област филолошких наука - наука о књижевности

III НАСЛОВ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

„Молитва као жанр у српској књижевности XX века“

IV ПРЕГЛЕД ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Докторска дисертација мр Тање Рончевић садржи 209 страна, организована је у седам поглавља (уводна разматрања, дијахронијски положај жанра молитве, молитва у старој српској књижевности, молитвени жанр у српској поезији XX века, модерна и авангарда, послератни модернизам, закључна разматрања). На крају дисертације се налази библиографија (извори, општа литература, литература о предмету).

V ВРЕДНОВАЊЕ ПОЈЕДИНИХ ДЕЛА ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Полазећи од става да у српској култури велики значај има „хришћанско наслеђе“, мр Тања Рончевић истиче да је у српској култури од посебног значаја однос „религије и уметности“ а да у том односу веома важно место припада књижевности. Отуда је и логично што од првих дана хришћанске културе велики значај имају „молитвена обраћања Богу“, обраћања из којих је настао и један посебни књижевни облик – молитва. А о молитви каже историчар књижевности Ђорђе Трифуновић „говори се у Новом завету“ и ова књижевна врста спада међу најстарије књижевне врсте. Мада је на самом почетку молитва била део богослужења, она је врло рано постала и књижевна врста, због чега Трифуновић и каже да „У старим српским рукописима и штампаним књигама понавља се већи број исповедних молитава или молитава са набрајањем грехова“, једнако као што „велики број молитава разасут је у старим српским житијима и другим прозним списима“. Све до недавно молитва је као књижевна врста смештана искључиво у стару српску

књижевност и тек се у новије време систематичније истражује њено појављивање и у српској књижевности XX века. На самом крају тог века (1999. године) је књижевни критичар Павле Зорић приредио антологију „Српско религиозно песништво двадесетог века“, желећи, сасвим очигледно да, у исто време, укаже на везе између религије и књижевности али и на границе између њих. Павле Зорић је, исто тако, показао како се од позноромантичарских песника до неких наших савременика у српској књижевности може говорити о континуираном јављању молитве као књижевне врсте. Ако је „поетска молитва“, како каже мр Тања Рончевић, „уметнички израз обраћања Богу и Богородици“, онда она спада у оне књижевне облике који имају имплицитно дијалогски карактер а којима се систематично бавио Михаил Бахтин, у оквиру својих настојања да укаже на дијалогски карактер свих говорних жанрова.

Приказујући дијахронијски аспект у животу молитве као књижевне врсте, мр Тања Рончевић полази од уверења да молитва сведочи о сталном учествовању Бога у обликовању људске судбине и из тога извлачи закључак да ни човек нашег времена није могао да изађе из једног давно успостављеног обрасца комуницирања са творцем света, што, у исто време, представља и основу на коју је низ наших савремених песника поставио своје опредељење да делује у оквирима онога што се, гледано књижевно-историјски, одређује као „српсковизантијско књижевно наслеђе“. Детаљно осветливши историју молитве као књижевне врсте и посебно подробно осветливши молитву у оквиру хришћанске културе у којој она треба да буде средство за остваривање здравоумља, средство за укроћивање гордости, мр Тања Рончевић ће, осветливши и филозофски однос према молитви, велику пажњу поклонити молитви у склопу старе српске књижевности. А стара српска књижевност не само што је ослоњена на византијску књижевну традицију већ је из ње преузела све књижевне врсте и између њих и молитву. Указујући на чињеницу да су у прво житије („Живот господина Симеона“) унете већ у уводни део две молитве, мр Тања Рончевић жели да скрене пажњу и на значај овог књижевног облика и на чињеницу да се у старој српској књижевности мање/краће књижевне форме интерполирају у дуже облике, једнако као што она истиче и то да се преко молитве реализују и неки од важних поетичких циљева, посебно они који су везани за заснивање особеног односа између човека и Бога.

Истичући и то да су молитве писали најбољи писци старе српске књижевности (Свети Сава, Стефан Првовенчани, Доментијан, Теодосије) и указујући јако подробно на основне карактеристике молитава које се могу наћи у њиховим делима, мр Тања Рончевић, у ствари, припрема подлогу за анализу молитве у савременој српској књижевности, сасвим очигледно свесна удела традиције у конституисању жанровских образаца молитве, једнако као што она осветљава и важне карактеристике основне књижевне врсте старе српске књижевности – житија, пошто се молитве најчешће и јављају у оквиру житија. А пошто је у старој српској књижевности жанр био изузетно стабилан, пошто су његови елементи били устаљени, може се рећи да је и молитва у делима старе српске књижевности добила свој канонски облик. А да би на прави начин могла да осветли везу између молитве у старој српској књижевности и молитве у савременој српској књижевности, мр Тања Рончевић је посветила пажњу и молитви у барокној и класицистичкој књижевности, посебно имајући у виду чињеницу да је барокна књижевност подразумевала и једну врсту везе са старом српском књижевношћу у истој оној мери у којој је класицизам подразумевао везу са античком књижевношћу. Мр Тања Рончевић показује да молитва у барокној књижевности добија субјективни тон, да у њу продиру мотиви који нису тако

чести у старој српској књижевности, једнако као што почиње да се јавља силабички стих и народни језик (код Гаврила Стефановића Венцловића, нашег најзначајнијег барокног писца) .

Крећући се од барока и класицизма ка модерној српској књижевности, мр Тања Рончевић је посебну пажњу посветила предромантичарској и романтичарској књижевности, пошто је српска романтичарска књижевност имала једног тако великог песника као што је Петар Петровић Његош. Неколико Његошевих песама не само што има облик молитве већ представља и ону врсту песничких творевина које изразтају на споју религијско-филозофских напора да се схвати човеков однос према Богу. А пошто Његош песника види као онога ко има „стваралачку моћ као и Бог“, сасвим је разумљиво што је Његош дао врло оригиналну интерпретацију неких аспеката романтичарске поетике. Укључујући у свој аналитички видокруг и друге наше романтичаре (Ђура Јакшић, Ј. Ј. Змај), мр Тања Рончевић стиже и до Лазе Костића и до његовог доприноса молитвеном певању у српској књижевности. Сасвим субјективизујући (а све у складу са поетиком романтизма) молитвено певање, Лаза Костић користи могућност да у своју закључну песму укључи и неку врсту реминисценција на нашу стару књижевност, једнако као што овај велики песник повезује молитвени тон са типично романтичарском тематиком (љубав, топос мртве драге), омогућавајући тако српској књижевности улазак у оно подручје које ће у пуној мери доћи до изражаја у књижевности српске модерне. А књижевност српске модерне али и авангарде која долази одмах после ње израсла је на настојању које је водило како мр Тања Рончевић каже да се наша књижевност изразитије него пре тога ослони на европску књижевност и културу, нарочито ону која се може означити као романска.

Па ипак, песници као што је Алекса Шантић су настојали да у своју поезију укључују „хришћанске симболе“ и да се тиме повежу са оним токовима српске књижевности који подразумевају синтезу старе и усмене књижевности. Указујући на то да се молитва појављује и у стваралаштву истакнутих прозних писаца, мр Тања Рончевић ће у своје анализе укључити и дела Петра Кочића и Иве Андрића, једнако као што ће њену пажњу привући и поезија Јована Дучића. А пошто је Јован Дучић прошао врло сложен пут, пошто се његов однос према Богу мењао (и Дучић је наиме у првој фази свог песничког рада близак основном тону модерне, који подразумева човеково постојање у свету без Бога, док је у својим позним песмама Дучић усвојио ону врсту спиритуалности која је могућа само на подлози старе српске књижевности, чиме је он, нема сумње, утицао на песнике из друге половине 20. века), мр Тања Рончевић је настојала да укаже на степен тих промена и на њихове импликације. Полазећи од уверења да је „Плава гробница“ Милутина Бојића једна од средишњих молитвених песама новије српске књижевности, песма која је нашла одраза и у поезији Ивана В. Лалића и других наших савремених песника, мр Тања Рончевић је ову песму посматрала у оном кључу који је важан за тумачење савремене поезије – настојала је да покаже како се одвијао сусрет историјско-религијским садржајима.

Мада се молитва као врста јавља и у раној поезији Растка Петровића, најзначајнијег представника наше књижевне авангарде, нема сумње да је у периоду између два светска рата највише песама које је могу означити као молитве написао Момчило Настасијевић, песник који је и у својим есејима оставио важан траг о дубини фасцинације тематиком односа према Богу. Иако као песник не говори увек из позиција хришћанске културе (пошто се спушта и до врло старих слојева духовног искуства), Момчило Настасијевић је у најважнијим аспектима свог песничког дела песник који се држи хришћанског учења. Као и Новица Тадић много касније и Настасијевић

од Бога не тражи олакшање већ, како каже мр Тања Рончевић, „још веће и још теже страдање“, због чега свог лирског јунака Настасијевић често означава као роба, као онога ко пристаје да буде изложен највећим мукама и страдању. Може се, са много разлога, рећи да је баш Момчило Настасијевић и његов сасвим особени песнички израз био једна врста стваралачког изазова за неке од водећих песника после Другог светског рата, за Васка Попу ван сваке сумње. Не само потреба да се мења књижевни израз, да се бежи од пропагандистичког духа оне књижевне идеологије која је тежила да постане доминантна педесетих година прошлог века, већ, нема сумње, и потреба да се активира свест о традицији и њеној подстицајној улози утицала је на поетичко усмерење Васка Попе и Миодрага Павловића а потом и других наших песника. Указујући на то да је још Исидора Секулић „запазила и јасно подржала окретање модерне поезије ка националној прошлости и српској култури“, мр Тања Рончевић истиче и да су се још Милош Црњански и Растко Петровић (Петровић је то чинио и у програмским есејима) окренули националној прошлости и почели да трагају за оним традицијским потенцијалима које је крајем педесетих година прошлог века у својим есејима описивао Зоран Мишић. А једна од традицијских линија је водила и ка старој српској књижевности до које је Васко Попа дошао преко мита. Певајући о нашим манастирима и другим симболима из културне прошлости, Васко Попа је дошао у прилику да језик наше поезије промени тако што ће у њега увести један потпуно нови тип слика.

Мада знатну аналитичку пажњу посвећује поезији Миодрага Павловића који имаврло значајну улогу и као тумач српске поезије, чини се да мр Тања Рончевић у песницима као што су Иван В. Валић, Новица Тадић и Милосав Тешић види песнике који су дали највећи допринос молитвеном певању у српској књижевности друге половине 20. века. Ако је Иван В. Лалић и у својим песничким књигама и у својим есејима показивао да је свој песнички укук формирао на „Антологији новије српске лирике“ Богдана Поповића, а да је на ту подлогу пројектовао и утицај идеја Т. С. Елиота, може се рећи да је он тек у својим најбољим књигама („Писмо“, „Четири канона“) постао и песник који у пуној мери реализује наговештаје из својих раних књига. Као песник велике културе, културе која је подразумевала спој учења и западне и источне цркве, али и као мајстор стиха, Иван В. Лалић је лако прихватао све песничке облике, а посебно оне тако сложене као што је канон. До канона је Лалић дошао кроз своју опседнутост Византијом, једним од важних тематских аспеката своје поезије, једнако као што је основне тематске елементе у својим канонима градио на спајању дубоко личног доживљаја Бога и разнолике лектире. Пажљиво реконструишући путању којом се Иван В. Лалић кретао у обради неких мотива, мр Тања Рончевић је настојала да покаже како је овај песник успевао да стигне до уистину дубоких продора у оно подручје лирског коме основне семантичке аспекте даје један дубок доживљај сакралности света и живота.

Анализирајући песничка остварења Љубомира Симовића и Матије Бећковића, мр Тања Рончевић је посебну пажњу посветила променама које су у молитвено певање увела ова два песника. Ако, примера ради, у песми „Десет обраћања Богородици Тројеручици Хиландарској“ Симовић задржава све класичне одлике молитве, онда он у „Молитви Светом Нестору“ мења семантичку перспективу, користи инверзију и на тај начин молитви даје потпуно нови облик, припремајући тако подлогу за један морфолошки обрт. Сада молитва не подразумева жељу да се нешто учини за спас већ је то молитва да се један нарушени поредак у свету обнови у облику који готово да има пародијска својства. А у том смеру се креће и Матија Бећковић, песник који је,

додуше, у својим новијим остварењима („Три поеме“) потпуно напустио хуморно-ироничну тачку гледишта и почео да користи класични химнични и молитвени тон у обраћању творцу света, што није случај у великом броју његових раније насталих песама и поема, пошто њима основно обележје даје једно хуморно-иронично конципирано становиште говорног субјекта. Осветљавајући, пак, поезију Рајка Петрова Нога, Милосава Тешића и Новице Тадића, мр Тања Рончевић је настојала да покаже како ови песници у заснивању својих лирских молитава полазе или од егзистенцијалног искуства (Новица Тадић) или од успомена на детињство (Рајко Петров Ного) или од потребе да дивинизују свет лирског субјекта (Милосав Тешић) и како и њихова поезија сведочи о томе да се у савременој српској књижевности молитва јавља као врло важан жанровски образац.

VI ЗАКЉУЧЦИ ОДНОСНО РЕЗУЛТАТИ ИСТРАЖИВАЊА

Бавећи се врло систематично једном лирском књижевном врстом, врстом која је омогућила да се у књижевности оствари веза са сфером религијског доживљаја света и живота, мр Тања Рончевић је најпре приказала најважније особине молитве као књижевне врсте, једнако као што је, врло подробно, настојала да осветли духовно-историјску подлогу на којој се јавила потреба за том књижевном врстом. А пошто је корпус текстова које је желела да подвргне анализи узет из свих књижевно-историјских периода од средњег века до данас, мр Тања Рончевић је, уз анализу најзначајнијих остварења у оквиру једне лирске врсте, настојала да оцрта и најважније одлике и стилске карактеристике тако важних целина као што су стара српска књижевност и српска књижевност 20. века. Отуда се и може рећи да је докторска дисертација „Молитва као жанру српској књижевности 20. века“ врло значајан допринос и изучавању једне врсте лирских песама, једнако као што је у питању и настојање да се покаже како се једна лирска врста мењала, што значи да су резултати до којих је мр Тања Рончевић дошла и вредан допринос историјској поетици српске књижевности.

VII ОЦЕНА НАЧИНА ПРИКАЗА И ТУМАЧЕЊА РЕЗУЛТАТА ИСТРАЖИВАЊА

Анализирајући молитву као жанр у српској књижевности 20. века, мр Тања Рончевић је настојала да покаже да се једна лирска књижевна врста не може посматрати изоловано од ширег контекста који образују религијска филозофија, историја и поетика српске књижевности. Због тога се она определила да своју аналитичку методу заснује тако да у корпус знања којима ће се служити уђу елементи који су узети из врло различитих области. Пошто је мр Тања Рончевић желела да покаже и културно-историјске и антрополошко-религијске аспекте човекове потребе да се обраћа Богу, сасвим је логично што је у докторској дисертацији „Молитва као жанр у српској књижевности 20. века“ тачка гледишта са које се посматра и једна књижевна врста и сама српска књижевност обликована на подлози коју обликује и добро познавање српске културе у целини. Зато се и може рећи да је докторска дисертација мр Тање Рончевић и допринос проучавању српске књижевности и допринос тумачењу важних одлика српске културе.

VIII БИБЛИОГРАФИЈА НАВЕДЕНА У ДОКТОРСКОЈ ДИСЕРТАЦИЈИ

Библиографија

Извори

1. Андрић, Иво. *ExPonto, Немири, Лирика*. Београд: Просвета, 1997.
2. *Антологија старе српске поезије*. Приредила и предговор написала Зорица Витић. Београд: Политика / Народна књига, 2005.
3. *Антологија песничтва српске авангарде 1902 – 1934*. Приредио, поговор написао, напомене и белешке Гојко Тешић. Нови Сад: Светови, 1993.
4. *Антологија српских молитава, XIII-XX век*. Приредио Јован Пејчић. Београд: Драслар партнер, 2005.
5. *Антологија српског песничтва, од XI века до данас*. Приредио Миодраг Павловић. Београд: Просвета, 1998.
6. *Антологија српске поезије, средње доба*. Приредио Петар Милосављевић. Београд: СКЗ, 2004.
7. Бећковић, Матија. *Сабране песме*: у девет књига. Београд: СКЗ, 2003.
8. Бећковић, Матија. *Три поеме*. Београд: СКЗ, 2015.
9. *Библија или Свето писмо Старога и Новог завјета*. Превео Стари завјет Ђура Даничић / Нови завјет превео Вук С. Караџић. Београд: Британско и инострано библијско друштво, 1991.
10. *Боготражитељи: избор из српске поезије надахнуте хришћанством*. Приредио Драгомир Брајковић. Београд: Београдска књига, 2001.
11. Бојић, Милутин. *Песме и драме*. Београд: СКЗ, 1927.
12. *Велики канон Светог Андреја Критског*. Превео Емилијан М. Чарнић. Крагујевац: Каленић, 1984.
13. Велимировић, Николај. *Молитве на језеру*. Ваљево: Глас цркве, 2001.
14. Венцловић, Стефановић Гаврил. *Црни биво у срцу*. Приредио Милорад Павић. Београд: Просвета, 1996.
15. Доментијан. *Живот Светог Саве и Светог Симеона*. Београд: СКЗ, 1938.
16. Доментијан. *Житије Светог Саве*. Издање на српкословенском Томислав Јовановић; прев. Љиљана Јухас-Георгиевска. Београд: СКЗ, 2001.
17. Дучић, Јован. *Песме*. Сремски Карловци: Каирос, 2002.
18. Илић, Војислав. *Песме*. Нови Сад: Матица Српска, 1993.
19. Илић, Јован. *Песме*. Београд: СКЗ, 1894.
20. Јакшић, Ђура. *Песме*. Нови Сад: Матица српска, 1993.
21. Јовановић, Змај Јован. *Песме*. Нови Сад: Матица српска, 1993.
22. Косор, Јосип. *Молитва*. Крфски „Забавник“, Крф, бр. 10, фебруар, 1918.
23. Костић, Лаза. *Песме*. Нови Сад: Матица српска, 1993.
24. Лалић, Иван В. *Време, ватре, вртови I*. Редакција и приређивање Алексанадар Јовановић. Београд: Завод за уџбенике и наставна средства, 1997.
25. Лалић, Иван В. *О делима љубави или Византија II*. Редакција и приређивање Алексанадар Јовановић. Београд: Завод за уџбенике и наставна средства, 1997.
26. Лалић, Иван В. *Страсна мера III*. Редакција и приређивање Алексанадар Јовановић. Београд: Завод за уџбенике и наставна средства, 1997.
27. Лалић, Иван В. *О поезији IV*. Редакција и приређивање Алексанадар Јовановић. Београд: Завод за уџбенике и наставна средства, 1997.
28. Максимовић, Десанка. *Тражим помиловање*. Нови Сад: Матица српска, 1966.
29. *Народне песме и басме јужне Србије*. Сакупио и приредио Момчило Златановић. Београд: САНУ, 1994.
30. Настасијевић, Момчило. *Сабрана дела, I. Књига*. Горњи Милановац: Дечја књига, Београд: СКЗ, 1991.
31. Ного, Петров Рајко. *Зимомора*. Сарајево: Свјетлост, 1967.
32. Ного, Петров Рајко. *Зверињак*. Сарајево: Свјетлост, 1972.
33. Ного, Петров Рајко. *Безакоње*. Београд: Просвета, 1977.
34. Ного, Петров Рајко. *Лазарева субота и други дани*. Подгорица: Октоих, 1993.
35. Ного, Петров Рајко. *На капијама рај*. Београд: СКЗ, 1994.
36. Ного, Петров Рајко. *Бели вук*. Лесковац: Наше стварање, 1999.
37. Ного, Петров Рајко. *Нек пада снијег Господе*. Подгорица: Октоих, 1999.
38. Ного, Петров Рајко. *Недремано око: триптих*. Београд: СКЗ, 2002.

39. Његош, Петровић Петар. *Пустињац цетињски*. Избор из целокупног песништва, приредио М. Бећковић. Београд: Слово љубве, 1979.
40. Павловић, Миодраг. *Октаве*. Београд: Нолит, 1957.
41. Павловић, Миодраг. *87 песама*. Београд: Ново поколење, 1952.
42. Павловић, Миодраг. *Млеко искони*. Београд: Просвета, 1962.
43. Павловић, Миодраг. *Велика скитија*. Сарајево: Свјетлост, 1969.
44. Павловић, Миодраг. *Нова скитија*, у: *Књижевност* бр. 10, Београд: Просвета, 1970.
45. Павловић, Миодраг. *Велика Скитија и друге песме*. Београд: СКЗ, 1972.
46. Павловић, Миодраг. *Есеји о српским песницима; Поетика модерно*. „Изабарана дела Миодрага Павловића“. Поговор Николе Милошевића. Београд: „Вук Караџић“, 1981.
47. Павловић, Миодраг. *Књига старословна*. Београд: СКЗ, 1999.
48. Павловић, Миодраг. *Искон*. Београд: Просвета, 2000а
49. Павловић, Миодраг. *Поетика жртвеног обреда*. Београд: Просвета, 2000б
50. Павловић, Миодраг. *Извор*. Београд: Просвета, 2000в
51. Павловић, Миодраг. *Исход*. Београд: Просвета, 2000г
52. Павловић, Миодраг. *Огледи о народној и старој српској поезији*. Београд: Просвета, 2000.
53. Петровић, Растко. *Елоу! Елоу! Лама савахтани?*. *Крфски „Забавник“*, *Крф*, бр. 15, 15.07.1918.
54. Попа, Васко. *Кора*. Београд: Ново поколење, 1953.
55. Попа, Васко. *Песме*. Београд: Народна књига-Алфа, 1997.
56. Попа Васко. *Јутро мислено: немањићско доба, зборник средњовековне српске поезије*. Нови Сад: Академска књига, 2008.
57. Радичевић, Бранко. *Песме*. Нови Сад: Матица српска, 1993.
58. Свети Сава. *Сабрана дела*. Прир. Љиљана Јухас-Георгиевска. Превео Лазар Марковић, Димитрије Богдановић. Београд: Народна књига – Алфа, 2005.
59. Симвовић, Љубомир. *Уочи трећих петлов*. Београд: СКЗ, 1972.
60. Симвовић, Љубомир. *Сабране песме I*. Београд: Стубови културе, 1999.
61. Симвовић, Љубомир. *Сабране песме II*. Београд: Стубови културе, 1999.
62. Симвовић, Љубомир. „Прошлост није ни мртва ни непроменљива“ у: *Ковачница на Чаковини*. Београд: Стубови културе, 2004.
63. Симвовић, Љубомир. „Разговор на Нишави“, у: *Ковачница на Чаковини*. Београд: Стубови културе, 2004б
64. Симвовић, Љубомир, *Песме, књ. I*. Београд: Стубови културе, 2005.
65. Симвовић, Љубомир, *Песме, књ. 2*. Београд: Стубови културе, 2005.
66. Симвовић, Љубомир, *Планета Дунав*. Београд: Стубови културе, 2009.
67. Сирин, Јефрем. *Четврто сузно мољење, четвртком увече*. „Молитвеник и псалтир Преподобног Јефрема Сирина“. Издање манастира Свети Прохор Пчињски, 2001.
68. *Српско религиозно песништво двадесетог века*. Избор и предговор Павле Зорић. Београд: Просвета, 1999.
69. Станимировић, Владимир. *Молитва најхрабријих*. *Крфски „Забавник, Крф*, бр. 18, 15.10.1918.
70. *Стара српска књижевност*: хрестоматија. Приредио и превео Томислав Јовановић. Београд: Филолошки факултет. Крагујевац: Нова светлост, 2000.
71. Стефановић, Светислав. *Химна Хенилу*. *Крфски „Забавник“*, *Крф*, бр. 17, 15.09.1918.
72. Тадић, Новица. *Сабране песме I*. Приредио Драган Хамовић. Издавачки центар, Подгорица: Матица српска – Друштво чланова у Црној Гори, 2012.
73. Тадић, Новица. *Сабране песме II*. Приредио Драган Хамовић. Издавачки центар, Подгорица: Матица српска – Друштво чланова у Црној Гори, 2012.
74. Тадић, Новица. *Сабране песме III*. Приредио Драган Хамовић. Издавачки центар, Подгорица: Матица српска – Друштво чланова у Црној Гори, 2012.
75. Тадић, Новица. *Сабране песме IV*. Приредио Драган Хамовић. Издавачки центар, Подгорица: Матица српска – Друштво чланова у Црној Гори, 2012.
76. Тадић, Новица. *Оставитина*. Приредио Драган Хамовић. Издавачки центар, Подгорица: Матица српска – Друштво чланова у Црној Гори, 2012.
77. Теодосије. *Житија*. Приредио Димитрије Богдановић. Прев. Лазар Мирковић, Димитрије Богдановић. Београд: ССК, 5/1, Просвета/ СКЗ, 1988.
78. Тешић, Милосав, *Купиново*. Београд: Бигз, 1986.
79. Тешић, Милосав, *Кључ од куће*. Нови Сад: Матица српска, 1991.
80. Тешић, Милосав, *Благо божије*. Београд: Време, 1993.
81. Тешић, Милосав, *Прелест север*. Београд: Просвета, 1995.

82. Тешић, Милосав, *Седмица*. Београд: СКЗ, 1999.
83. Тешић, Милосав, *Бубњалица у пчелињаку*. Чачак: Градска библиотека „Владислав Петковић Дис“, 2001.
84. Тешић, Милосав, *Са станишта брезових дедова*. Краљево: Народна библиотека „Стефан Првовенчани“, 2002.
85. Ујевић, Аугустин. *Молитва из тамнице*. Крфски „Забавник“, Крф, бр. 15, 15.07. 1918.
86. Ујевић, Аугустин. *Свакидашња јадиковка*. Крфски „Забавник“, Крф, бр. 8, 15.12.1917.
87. Философ, Константин. *Живот Стефана Лазаревића, деспота српскога*. Београд: Издавачки фонд српске православне цркве Архиепископије београдско-карловачке, 2009.
88. Црњански, Милош. *Лирика Итаке и коментари*. Београд: СКЗ/Бигз, 1993.
89. Шантић, Алекса. *Песме*. Београд: Рад, 1988.

Литература

I

90. Андрић, Иво. *Његош као трагични јунак косовске мисли* у „Књига о Његошу“. Београд: СКЗ, 2013.
91. Винавер, Станислав. *Заноси и пркоси Лазе Костића*. Београд: Службени гласник, 2012.
92. Бјелогрић, Весна. *Општа места и мотиви у Канракузиновој 'Молитви Богородици'*. Београд: „Књижевна историја“, XVIII, 67-68, 1985.
93. Богдановић, Димитрије. *Неоплатонизам у исихастичкој књижевности код Срба*. „Православна мисао“, бр. 32, 1985.
94. Богдановић, Димитрије. *Развој жанрова у српској књижевности XIII века*. „Богословље“, св. 1/2, 1978.
95. Бошковић, Лидија. „Две теме из књиге *Недремано око*“, у: *Рајко Петров Ного, песник*: зборник. Уредник Драган Хамовић. Краљево: Народна библиотека „Стефан Првовенчани“, 2004.
96. Вучковић, Радован. *Поезија Алексе Шантића* у: Алекса Шантић, *Поезија*, Београд – Требиње, 2002.
97. Грковић-Мејдор, Јасмина. *Отисци језичке прошлости у делима Лазе Костића*. У: „Лазе Костић 1841 – 1910 – 2010“. Уредник Љубомир Симовић. Београд: САНУ, 2011.
98. Делић, Јован. „Лична судбина постаје митска“, у: *Очинство, Летопис* Матице српске, год. 172, књ. 458, св. 4, Нови Сад, 1996.
99. Делић, Јован. „Два записа о поезији Рајка Петрова Нога“. У: *Рајко Петров Ного, песник*: зборник. Уредник Драган Хамовић. Краљево: Народна библиотека „Стефан Првовенчани“, 2004.
100. Делић, Јован. *Лазе Костић и српско пјесништво двадесетог вијека*. У: „Лазе Костић 1841 – 1910 – 2010“. Уредник Љубомир Симовић. Београд: САНУ, 2011.
101. Ђорђевић, Часлав. *Песничково свевидеће око (есеји о песнику Миодрагу Павловићу)*. Београд: Просвета, 1997.
102. Зорић, Павле. *Фигура оца у Бећковићевој поезији*. Београд: „Књижевне новине“, год. 47, бр. 929 – 930, 1996.
103. Зорић, Павле. *Угрожена светост*. Београд: Просвета, 1997.
104. Јанић, Ј. Ђорђе. *Бог у поезији Момчила Настасијевића*. Београд: „Толошки прегледи“, 1971.
105. Јанковић, Велмар Светлана. „О првој песми Првог канона Ивана В. Лалића“. *Споменица И. В. Лалића*. Београд: САНУ, 2003.
106. Јеротић, Владета. *Посете, одломци*, Сабрана дела, III коло. Београд: ИП Arslibri, 2007.
107. Јовановић, Александар. *Песници и преци: мотиви језика, традиције и културе у послератној српској поезији*. Београд: СКЗ, 1993.
108. Јовановић, Александар. *Поезија српског неосимболизма – историја једне песничке осећајности*. Београд: Филип Вишњић, 1994.
109. Јовановић, Александар. *Верни одсутном прволику: три византијска круга / Иван В. Лалић*. Избор, приређивање и поговор Александар Јовановић. Београд: Народна књига – Алфа, 1996.
110. Јовановић, Александар. „Иван В. Лалић или висока мера песничке уметности“. У: Иван В. Лалић, *Време, ватре, вргови*. Београд: Завод за уџбенике и наставна средства, 1997.
111. Јовановић, Александар. *Предговор у Седмици Милосава Тешића*. Београд: Српска књижевна задруга, 1999.
112. Јухас Георгиевска, Љиљана, *Структурно-типолошке карактеристике Даниловог „Житија архиепископа Јевстатија I“*. У: *Годишњаку Катедре за српску књижевност са јужнословенским књижевностима, година IV*, Београд, 2008.

113. Керкез, Јелена. *Милост, Благовести и софијност поетике (у Четири канона Ивана В. Лалића)*. Београд: Деве, 2014.
114. Кољевић, Светозар. „Од бунтовништва до молитве“. У: *Рајко Петров Ного, песник*, зборник. Краљево: Народна библиотека „Стефан Првовенчани“, 2004.
115. Константиновић, Радомир. *Биће и језик, књига 8*. Београд: Просвета – Рад, Нови Сад: Матица српска, 1983.
116. Костић, Слободан. *Православно духовно песништво*. Србиње–Београд–Ваљево–Минхен: Хришћанска мисао (Мала библиотека *Свечаник*. Књига 12). 2000.
117. Матовић, Весна. *Нов однос према Богу у српској поезији почетком XX века*. Београд – Манасија: МСЦ Научни састанак слависта у Вукове дане, „Српска књижевност и Свето писмо“, свеска 26/1, 1996.
118. Микић, Радивоје. *Песнички поступак*. Београд: Народна књига / Алфа, 1999.
119. Микић, Радивоје. *Песник тамних ствари*. Београд: Службени гласник, 2010.
120. Микић, Радивоје. *Карневализација у поемама Матије Бећковића*. У: „О песмама, поемама и поетици Матије Бећковића“, зборник радова, ИКУМ, Учитељски факултет Универзитета у Београду, Дучићеве вечери поезије, Београд-Трбиње, 2012.
121. Милановић, Александар. „Језичка алхемија у Седмици Милосава Тешића“. У: *Зборник* Матице српске за књижевност и језик. Књ. 50, св. 1-2, 2002.
122. Милосављевић, Петар. *Поетика Момчила Настасијевића*. Нови Сад: Матица српска, 1978.
123. Милосављевић, Петар. *Молитве на језеру владике Николаја Велимировића*. „Годишњак“ Центра за црквене студије I/1, 2004.
124. Младеновић, Горан. *Типологија и поетика Давидових Псалма*. „Књижевност и језик“, LX, 3 – 4, 2013.
125. Негришорац, Иван. *О метафизичкој лирици Јована Дучића*. „Зборник Матице српске за књижевност и језик“, 50, бр. 1-2, 2002.
126. Пантић, Михајло. „Рајко Петров Ного: од бунта до молитве“. У: *Рајко Петров Ного, песник*, зборник. Краљево: Народна библиотека „Стефан Првовенчани“, 2004.
127. Павловић, Миодраг. *Осам песника*. Београд: Просвета, 1964.
128. Петковић, Новица. *Лично и предачко искуство Рајка Нога*, поговор збирци „Зимомора“, Београд, 1987.
129. Петковић, Новица. „Два Лазара“. Рајко Петров Ного, *Лазарева субота*, Београд, 1989.
130. Петковић, Новица. *Огледи о српским песницима*. Београд: Друштво за српски језик и књижевност, 1994.
131. Петковић, Новица. „Песничково сабирно сочиво“. У: *Рајко Петров Ного, Недремано око*, Београд – Врбас, 2003.
132. Радовић, Миодраг, *Лаза Костић и светска књижевност*. Београд: „Делта прес“, 1983.
133. Радоњић, Горан. *Пародија код Бећковића*. У: „О песмама, поемама и поетици Матије Бећковића“, зборник радова, ИКУМ, Београд – Трбиње, Учитељски факултет Универзитета у Београду, Дучићеве вечери поезије, 2012.
134. Радуловић, Марко. *Српско-византијско наслеђе у српској књижевности друге половине 20. Века*. Докторска дисертација, Београд, <https://fedorabg.bg.ac.rs/fedora/get>
135. Секулић, Исидора. *Лаза Костић*. У: „Лаза Костић“. Приредио Младен Лесковац. Београд, 1960.
136. Стаменић, Славко. *О животу као богоспознању или религиозна поезија Десанке Максимовић*. Поговор у: Десанка Максимовић, *Бог је данас мој пријатељ*. Избор из религиозне поезије. Саставио и поговор написао Славко Стаменић. Обреновац: Књижевни клуб Обреновац. Библиотека Конак, књига број 6, 2006.
137. Стефановић, Светислав. *Песме Јована Дучића*. „Нова искра“, IV 1902.
138. Стипчевић, Никша. *Четири канона Ивана В. Лалића*. Београд: Учитавања, ЗУНС, 1999.
139. Стошић, Љиљана. *Молитва – мољење – молба*. „Источник“, 45-46, 2003.
140. Татаренко, Ала. *Дијалог песника с Богом почетком XX века*. МСЦ Научни састанак слависта у Вукове дане, „Српска књижевност и Свето писмо“, свеска 26/1, Београд – Манасија, 1996.
141. Трифуновић, Ђорђе. *Нацрт за поетику старе српске књижевности. У знаку Свете Горе*. „Летопис“ Матице српске, 397, 1966.
142. Ћоровић, Владимир. *Доментијан и Данило*. Прилози КЈИФ, 1, 1921.
143. Хамовић, Драган. „Новица Тадић: покајна завршница“. У: *Матични простор*. Београд: Службени гласник, 2012.
144. Шеатовић Димитријевић, Светлана. „Гласови времена. Митско и хришћанско у поезији Милосава Тешића“. У: *Поезија Милосава Тешића: зборник радова / Десанкини мајски разговори*, Београд, Бранковина, Ваљево, 2005.
145. Шијаковић, Богољуб / Кнежевић, Микоња. *Аспекти философске и теолошке мисли Светог Максима Исповедника*. Никшић: „Луча“, 21–22 (2004–2005), 2006.

146. Аверинцев, Сергеј Сергејевич. Поетика рановизантијске књижевности. Превели Драгољуб Недељковић и Марија Момчиловић. Београд: Српска књижевна задруга, 1982.
147. Асунто, Розарио. *Теорија о лепом у средњем веку*. Београд: СКЗ, 1975.
148. Бахтин, Михаил. *Проблем говорних жанрова*. Трећи приграм РТВ, 1980.
149. Бахтин, Михаил. *Естетика језичког стваралаштва*. Издавачка књижарница Зорана Стојановића, 2013.
150. Берђајев, Николај. *Смисао историје*. Никшић: Универзитетска ријеч, 1989.
151. Богдановић, Димитрије. „Византијски књижевни канон у српским службама средњег века“. У: *О Србљаку*. Београд: СКЗ, 1970.
152. Богдановић, Димитрије. *Јован Лествичник у византијској и сатрој српској књижевности*. Београд: Романов књига, 2008.
153. Богдановић, Димитрије. *Историја старе српске књижевности*. Београд: Српска књижевна задруга, 1980.
154. Бојовић, Драгиша. *Антологија плача*. Београд: Просвета, 2011.
155. Brill's *Encyclopedia of the Ancient World*, New Pauly, Edited by Hubert Cancik and Helmuth Schneider, Antiquity, Leiden - Boston, 2007.
156. Брајовић, Тихомир. *Теорија песничке слике*. Београд: ЗУНС, 2000.
157. Витошевић, Драгиша. *Српско песништво 1901 – 1914, I, II*. Београд: „Вук Караџић“, 1975.
158. Георгијева, Вера. *Философија исихазма*. Превео Радомир Виденовић. Ниш: Градина, 1995.
159. Граси, Ернесто. *Теорије о лепом у антици*. 1974.
160. Делић, Јован. О поезији и поетици српске модерне. Београд: Завод за уџбенике, 2008.
161. Деретић, Јован. *Поетика српске књижевности*. Београд: „Филип Вишњић“, 1997.
162. Деретић, Јован. *Историја српске књижевности*. Београд: Просвета, 2002.
163. Евдокимов, Павел. *Православље*. Београд: Службени гласник, 2009.
164. Живковић, Драгиша. *Европски оквири српске књижевности V*. Београд: Просвета, 1994.
165. Јеротић, Владета. *Психолошко и религиозно биће човека*. Нови Сад: Беседа, 1996.
166. Кавасила, Никола. *Живот у Христу*, Беседа, Епархија бачка, Нови Сад, 2002.
167. Калезић, М. Димитрије. *Упознајмо религију*, (издање аутора), Београд, 1972.
168. Калер, Џонатан. *Теорија књижевности*. Београд: Службени гласник, 2009.
169. Кант, Емануел. *Критика практичнога ума*, Београд: Дерета 2004.
170. Кант, Емануел. *Религија унутар граница чистога ума*, Бигз, 1990.
171. Касирер, Ернст. *Оглед о човеку – увод у филозофију људске културе*. Загреб: Напријед, 1978.
172. Квас, Корнелије. *Интертекстуалност у поезији*. Београд: Завод за уџбенике. 2006.
173. Ковачевић, Милош. *Стилистика и граматица стилских фигура*. Крагујевац: „Кантакузин“, 2000.
174. Константиновић, Зоран. *Интертекстуална компаратистика*. Београд: Народна књига – Алфа. 2002.
175. Костић, Слободан. *Православно духовно песништво*. Мала библиотека, 2000. *Свечаник*. Књига 12) Србиње–Београд–Ваљево–Минхен: Хришћанска мисао 2000.
176. Лазић, Милорад М. *Теологија лепоте*. Београд: Отачник, 2007.
177. Лествичник, Свети Јован. *Лествица*. Шабац: Православно-народна хришћанска заједница – Православна парохија Линц, 1997.
178. Лотман, Јуриј. *Структура уметничког текста*. Београд: Нолит, 1976.
179. Мајендорф, Џон. *Византијско богословље: историјски токови и догматске теме*. Превео с енглеског Јован Ђ. Олбина. Крагујевац: Каленић, , 1985.
180. Миличевић, Давор. *Плаштаница стиха: о православном духу у савременој српској поезији*. Завод за уџбенике и наставна средства, Источно Сарајево, 2005.
181. Мишић, Зоран. „Поезија и традиција“. У: *Критика песничког искуства*. Београд: СКЗ, 1976.
182. Острогорски, Григорије. *Историја Византије*. Београд: Просвета. 1996.
183. Ouspensky, Leonid. “The Meaning and Language of Icons”. Leonid Ouspensky, Vladimir Lossky, *The Meaning of Icons*, Boston, 1969, Превео Давор Миличевић у „Ризничари ипамтителји“, www.academia.edu/.../Riznicari_i_pamtitelji_Pravoslavna_duhovnost_sr
184. Павић, Милорад. *Од класицизма до барока*. Београд: Нолит, 1966.
185. Павић, Милорад. *Историја српске књижевности барокног доба (XVII и XVIII век)*. Београд: Нолит, 1970.
186. Павић, Милорад. *Рађање нове српске књижевности*. Београд: СКЗ, 1983.
187. Палавестра, Предраг. *Послератна српска књижевност, 1945 – 1970*. Београд: Просвета, 1972.

- 188.Петковић, Новица. „Поетика српске књижевности: предмет и сврха проучавања“. У: *Огледи из српске поетике*. Београд: Завод за уџбенике и наставна средства, 2006.
- 189.Петров, Александар. „Васко Попа и неућутна поезија `златокрилих химнографа`“. У: *Јутро мислено*. Нови Сад: Академска књига, 2008а
- 190.Петров, Александар. *Канон – српски песници XX века*. Београд: Службени гласник, 2008б
- 191.Петровић, Ж. Предраг. „Авангардна Византија: недовршени или немогући пројекат?“. У: *Византија у (српској) књижевности и култури од средњег до двадесет и првог века*. Уредник Драган Бошковић. Крагујевац: ФИЛУМ, 2013.
- 192.Поповић, Миодраг.*Историја српске књижевности*, књига друга. Београд: Завод за уџбенике и наставна средстав, 1985.
- 193.Поповић, Ранко. *Ризничари и памтитељи – православна духовност српске књижевности XX вијека*. Бања Лука:Филолошки факултет, 2013.
- 194.Радуловић, Милан. „Могућности теолошког тумачења књижевног дела“.Књижевне теорије XX века, зборник радова. Београд: Институт за књижевност и уметност, 2004.
- 195.Радуловић, Милан. *Раскрића српског модернизма - идеолошки и културни контекст српске књижевности 20. века* (монографија). Београд: Институт за књижевност и уметност – Православни богословски факултет „Свети Василије Острошки“,2007.
- 196.Радуловић, Милан. *Књижевност и теологија – прилог заснивању теолошке књижевне теорије*.Београд: Институт за књижевност и уметност – Православни богословски факултет „Свети василије Острошки“, 2008.
- 197.*Речник књижевних термина*.Главни и одговорни уредник Милош Стамболић. Београд: Институт за књижевност и уметност, 1986.
- 198.*Ризничари и памтитељи – православна духовност српске књижевности XX вијека*. Бања Лука: Филолошки факултет, 2013.
- 199.*Србљак – службе, канони, акатисти*. Приредио Ђорђе Трифуновић. Превео Димитрије Богдановић. Београд: СКЗ, 1970.
- 200.Стерјопулу, Апостолос Елени. *Поетика лирског циклуса*. Београд: Народна књига/Алфа, 2003.
- 201.Тодоров, Цветан. *Поетика*. Београд: Плато, 1998.
- 202.Трифуновић,Ђорђе. *Азбучник српских средњовековних књижевних појмова*. Београд: „Вук Крачић“, 1974.
- 203.Трифуновић, Ђорђе. *Стара српска књижевност*. Београд: Чигоја штампа, 2009.
- 204.Фрај, Нортроп. *Велики код(екс): Библија и књижевност*. Превели Новица Милић, Драган Кујунџић. Београд: Просвета, 1985.
- 205.Фридрих, Хуго. *Структура модерне лирике – од средине XIX века до средине XX*. Превео с немачког Томислав Бекић. Нови Сад: Светови, 2003.
- 206.Фром, Ерих. *Бићете као богови*. Београд: Клио, 2000.
- 207.Христић, Јован. *Облици модерне књижевности*. Београд: Нолит, 1968.
- 208.Чајкановић, Веселин. *Студије из српске религије и фолклора 1925 – 1942*. Београд: СКЗ: БИГЗ, Просвета, Партенон, 1994.
- 209.Шевалијер – Гибрант. *Рјечник симбола*. Загреб: Накладни завод Матице хрватске, 1989.
210. Шмеман, Алексанадр. *За живот света*. Београд: Српска патријаршија, 1979.

IX БИБЛИОГРАФИЈА КАНДИДАТА

„Жанр молитве у Крфском "Забавнику”“, у: *Први светски рат у култури и библиографији*, књ. 1, Универзитет у Београду, Филолошки факултет, Београд, 2014.

X ПРЕДЛОГ

Комисија предлаже Наставно-научном већу Филолошког факултета Универзитета у Београду да прихвати позитивну оцену докторске „Молитва као жанр у српској књижевности 20. века“ мр Тање Рончевић и да кандидата позове на усмену одбрану.

ПОТПИСИ ЧЛАНОВА КОМИСИЈЕ

1.

2.

3.